

Turkse Tortels nemen toe als er op wordt geschoten.

De gemeente Hilversum heeft een persbericht doen uitgaan: dat er op neerkomt dat ze niets kan doen ter voorkoming van klachten over overlast veroorzaakt door verwilderde duiven en Turkse Tortels.

Voor de bestrijding van verwilderde duiven kan de commissaris van politie bemiddelen bij het verstrekken van een jachtvergunning en voor het doden van Turkse Tortels is de commissaris der koningin gemachtigd een vergunning af te geven na ingewonnen advies bij het ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

Is de overlast van verwilderde duiven (bedoeld zullen worden de zogenaamde "Damduiven") en Turkse Tortels in het Gooi zo ernstig, dat er momenteel een jacht moet worden ondernomen?

Het is te proberen. Verwacht mag worden, dat, zoals enige jaren geleden bij de premiereregeling op afschot van houtduiven is gebleken, de stand van de Turkse Tortel er door zal toenemen !

"Echtparen" gaan over tot vier
broedsels per jaar.

Drs. W.J. Doude van Troostwijk, wetenschappelijk medewerker van het ITBON te Arnhem, (Instituut voor toegepast biologisch onderzoek in de natuur), maakte een studie van de gevolgen van het afschieten van houtduiven in de jaren vijftig. De minister gaf een premie voor elke

geschoten houtduif en de houders van speciaal hiertoe verstrekte jachtvergunning, konden hun gang gaan. De houtduiven hadden door hun grote (te grote) aantallen teveel schade betokkend aan allerlei landbouwbedrijven. De jagers kregen F 0,75 per geschoten duif en moesten de vleugels of poten tonen. Het kostte de minister tonnen, de jagers kogels en de houtduiven "lachten hen na".....



Leefthijd

De premie op het schieten van houtduiven werd in 1954 ingesteld. Uit het ringonderzoek kon drs. Doude van Troostwijk aantonen, dat er niets veranderde in de gemiddelde leeftijd van een houtduif.

De onderzoeker kwam tot de conclusie door in het onderzoek de duiven van vóór de afschotperiode en tijdens die periode te betrekken.

De gemiddelde leefthijd bleef 18.4 maand !

In de overlevingskansen van vóór en tijdens de "jacht", trad vrijwel geen variatie op.

De aantallen geschoten duiven liepen op van 139.683 in 1954 tot 282.560 in 1962.

De minister schrok van de bedragen terwijl er weinig van 'n doeltreffend resultaat bleek. Tussen 1954 en 1962 werden in totaal 1.473.237 duiven geschoten door ongeveer ruim drieduizend jagers.

Wanneer in een bepaald gebied de duivenstand zo wordt gemillimeterd, is er even sprake van een "opluchting".

Maar de duiven herstellen zich razend snel. De "survival of the fittest" heeft zelfs een fikse opleving onder de duivenstand tot gevolg. De echtparen gaan over tot liefst 4 broedsels per jaar en de opengevallen plaatsen worden wel weer ingenomen door ~~ni~~- of emigratie van soort genoten. Je schiet er dus niets mee op.....

Dezelfde resultaten kunnen ook worden verwacht van een "massale" jacht op de misschien nog wel taaiere Turkse Tortel. Een vogel met een veel te boeiend verleden om te worden gehaat.

De vogel ergert sommige mensen door het geluid. Door het "roe-koe-koe"-geroep. Voor een ander klinkt het als muziek, voor een ander schijnbaar als mitrailleurgeroef in de oren. Wij hoorden een ornitholoog zeggen: "Wie zich ergert aan het geluid van een Turkse Tortel is een nurks. Hij ergert zich immers ook aan de krekels en andere geluiden in de natuur, maar waarschijnlijk niet aan een bromfiets". Buurman kan de tortel haten, terwijl buurvrouw ze "aanhaalt" door ze te voeren. Is een Turkse Tortel op de voederplank niet een aardig gezicht? Misschien attractiever dan een lawaaiiger slokop van een spreekw.

1950

De Turkse Tortel is van oorsprong geen Nederlandse broedvogel. De vogelliefhebbers stonden in vuur en vlam, toen omstreeks 1950 de grensoverschrijding voor Nederland "dreigde". De vogel had een sensationele ontwikkeling meegemaakt.

Eerst een vrijwel totale uitroeiing in Griekeland omstreeks de eeuwwisseling, vervolgens een verrassend herstel en tenslotte uitbreiding van het areaal in sneltreinvaart.

In 1912 kwam de vogel nog voor tot Belgrado. In 1930 echter ook in Hongarije, in 1943 in Oostenrijk, in 1946 in de omgeving Hannover en in 1949 in Nederland. Het broeden werd in 1951 met zekerheid vastgesteld te Venlo, Oldebroek en ... Soest.

Het Gooi

Enkele jaren later was ook het Gooi "genomen". In 1958 werden in Laren zeventig broedparen geteld, in 1959 tien in Eemnes en zeventig in Blaricum. Hilversum noteerde in 1960 twintig en ook in het Gooi-Noord, Huizen, Naarden en Bussum kwamen men tot een totaal van ongeveer twintig. In 1963 bedroeg het totaal voor Nederland ongeveer 4000 broedparen.

Verwacht wordt, dat de komende vijf jaar de Turkse Tortel zijn top bereikt heeft. Het aantal kan tot vijfmaal zo hoog liggen als in 1963, zodat het maximum aantal Turkse Tortels in Nederland voor de komende jaren op ongeveer 16.000 kan worden gesteld.

De Turkse Tortel is een voorbeeld van een "cultuurvolger", een vogel, die de mensen niet schuwt, maar hen eerder volgt naar de nieuwe woongebieden. De voorkeur van de vogel gaat uit naar de hoge, droge zandstreken, zoals b.v. het Gooi.....

Een Turkse Tortel kan van februari tot en met augustus twee tot vijf broedsels grootbrengen, hetgeen neerkomt op een maximum aantal nakomelingen van vier tot tien per jaar.

Na het broedseizoen zoeken de vogels geschikte fourageerplaatsen. Dat is ook de tijd waarin zij grote schade kunnen berokken aan b.v. graan overslag-bedrijven en aan de kippen- en ganzenfarms op de Veluwe.

Een slaap- en fourageerplaats te Wageningen, bevatte in de winter van 1963-1964 maximaal 1500 Turkse Tortels.

In de verspreidingsdichtheid spant de Noord-Veluwe de kroon met 12 tot 25 broedparen per 1000 ha op de voet gevolgd door...het Gooi met 8 tot 12 broedparen per 1000 ha. Een situatie zoals zij was in 1963 en geschetst door H.N. Leys, eveneens van het ITBON te Arnhem.

Aan het artikel "de Turkse Tortel in Nederland" (Limosa) ontleen wij voorts, dat nog niet valt vast te stellen tot hoe hoog de dichtheid zal oplopen.

Opvulling

Waar evenals bij de houtduiven, Turkse Tortels worden geschoten worden de gaten door anderen opgevuld. Bovendien gaat de vogel over tot een extreem groot aantal broedsels. Het Ministerie van RCM adviseerde sinds 1954 zesmaal gunstig op een aanvraag voor een vergunning voor het doden van Turkse Tortels, in alle gevallen in verband met zeer ernstige overlast op de Noord-Veluwe. Een jager haalde in de winter van 1966-1967 zelfs drieduizend van deze duiven neer. Het bood weinig soelaas.

De natuur regelt echter alles zelf als... de mens er zich maar niet mee bemoeit. Ook bij een extreme toeneming van een vogelspoort. De houtduiven-stand in het Gooi baarde het vorig jaar zorgen. Er werd inderdaad hier en daar overlast van ondervonden. Het aantal was te groot. Er brak toen onder de houtduiven kropziekte uit en zij stierven bij honderden !

De Turkse Tortels zijn nog in beweging. Ook in het Gooi zal het aantal nog wel toenemen. Ondanks een "hint" van de gemeente Hilversum, zullen er wel geen vergunningen tot het doden van deze beschermde vogels worden verstrekt. Het wachten is op een epidemie, welke ongetwijfeld eens vanzelf zal uitbreken. Als de natuur de tijd acht gekomen !

JL.B.
(overgenomen uit de Gooi- en Eemlander)